

**ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ
ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

www.circle-ale.gr

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις."

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

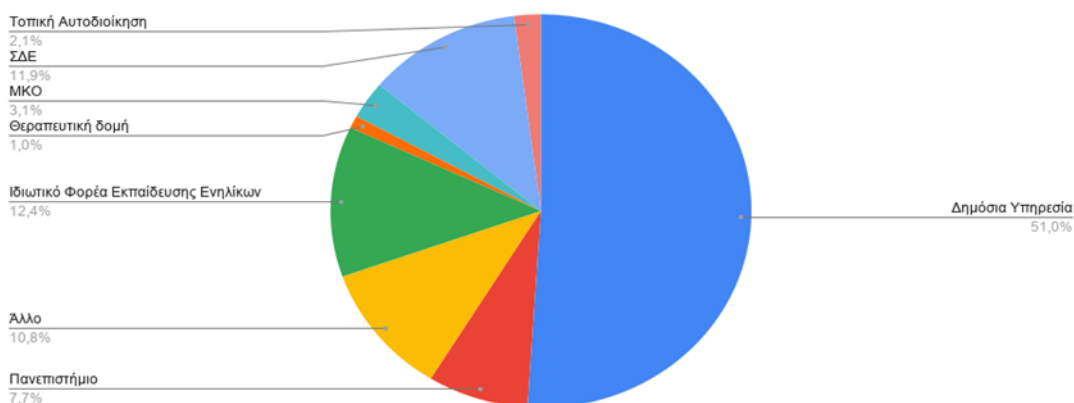
Εισαγωγή

Το πρόσφατο Συνέδριο για την Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων (13-15 Μαρτίου 2026) διοργανώθηκε από την Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ε.Ε.Ε.Ε.), υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & Διά Βίου Μάθησης. Συμμετείχαν 218 συνέδριοι, υπήρξαν ωστόσο και άλλοι συνάδελφοι που είχαν δηλώσει πρόθεση συμμετοχής αλλά δεν μπόρεσαν να λάβουν μέρος. Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος CIRCLE, που υλοποιείται από την Ε.Ε.Ε.Ε. και αφορά τον συντονισμό δράσεων για την ποιοτική αναβάθμιση της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων και την ανάπτυξη συναφών συνεργειών μεταξύ των φορέων του πεδίου.

Το παρόν κείμενο, στο Πρώτο Μέρος, παρουσιάζει απόψεις και προτάσεις σχετικά με την Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων και το CIRCLE. Απάντησαν συνέδριοι, καθώς και άτομα που είχαν δηλώσει ενδιαφέρον για το Συνέδριο αλλά τελικά δεν συμμετείχαν. Στο Δεύτερο Μέρος, παρουσιάζεται η αξιολόγηση του Συνεδρίου από 194 συνέδρους, που αποτελούν 89% όσων συμμετείχαν.

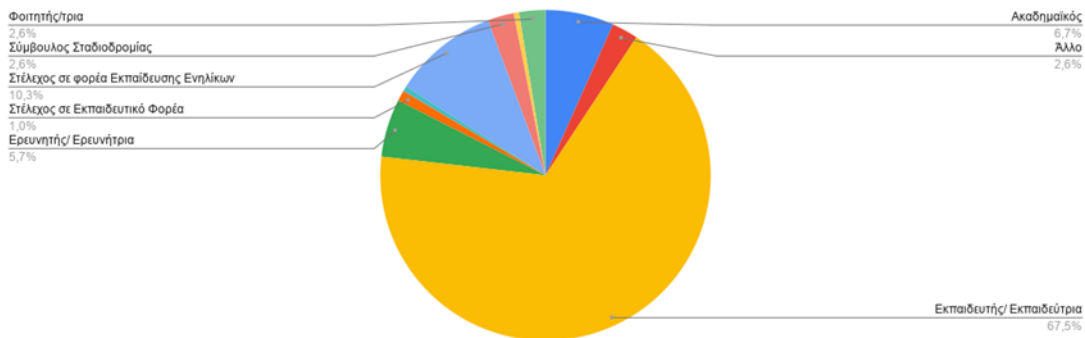
Πρώτο Μέρος

Ποιον φορέα εκπροσωπείτε;

Ένα μεγάλο μέρος εκείνων που απάντησαν εργάζονται σε δημόσιες υπηρεσίες (51%), ενώ αρκετή εκπροσώπηση είχαν οι ιδιωτικοί φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων (12,4%), στελέχη και εκπαιδευτές σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας/ΣΔΕ (11,9%), καθώς και διδάσκοντες και φοιτητές Πανεπιστημίων (7,7%).

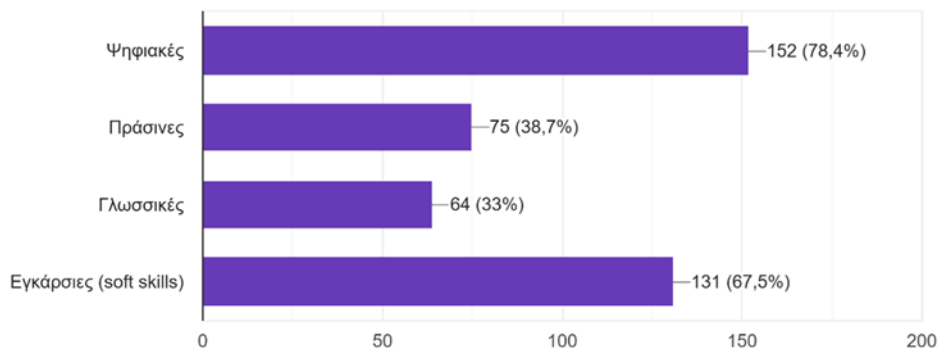
Ποιος είναι ο ρόλος σας στον τομέα της Εκπαίδευσης Ενηλίκων;

Η μεγάλη πλειοψηφία ήταν εκπαιδευτές/εκπαιδύτριες εκπαίδευσης ενηλίκων (67,5%), ενώ αισθητή ήταν και η παρουσία στελεχών φορέων Εκπαίδευσης Ενηλίκων (10,3%), εκπροσώπων του ακαδημαϊκού κόσμου (6,7%) και ερευνητών (5,7%). Οι απόψεις που εκφράστηκαν για την Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων και το CIRCLE είχαν ως εξής.

1. Ποιες από τις παρακάτω δεξιότητες θα έπρεπε να αποτελέσουν προτεραιότητα για το πρόγραμμα CIRCLE; (έως 3 επιλογές)

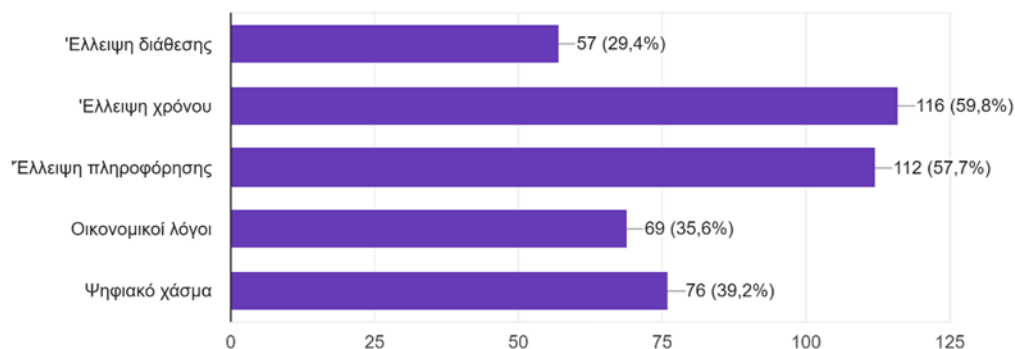
194 απαντήσεις

Σε ό,τι αφορά στις δεξιότητες που προτείνεται να αναπτυχθούν στο πλαίσιο του CIRCLE, την πρώτη θέση καταλαμβάνουν οι ψηφιακές (78,4%), γεγονός που αντιστοιχεί στην τρέχουσα συγκυρία μετάβασης στην ψηφιακή εποχή. Ωστόσο, σημαντικό ποσοστό (67,5%) συγκεντρώνουν και οι εγκάρσιες δεξιότητες/soft skills, όπως είναι η επικοινωνία, η ομαδικότητα, η αντιμετώπιση προβλημάτων, η κριτική σκέψη, η ενσυναίσθηση, η δημιουργικότητα, το «μαθαίνω να μαθαίνω» κ.ά. Το δεδομένο αυτό, που συμβαδίζει με ερευνητικά δεδομένα του CEDEFOP, του ΟΟΣΑ κ.ά., υποδηλώνει την αναγνώριση της σημασίας που έχουν αυτές οι δεξιότητες για ολόκληρο το φάσμα της επαγγελματικής, κοινωνικής και προσωπικής ζωής. Το CIRCLE δίνει σε όλα τα επιμέρους έργα του μεγάλη έμφαση στην ανάπτυξη των ψηφιακών, πράσινων και εγκάρσιων δεξιοτήτων.

2. Ποιο θεωρείτε ως το μεγαλύτερο εμπόδιο για τη συμμετοχή των ενηλίκων στη Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων στην περιοχή σας; (πολυεπιλογή)

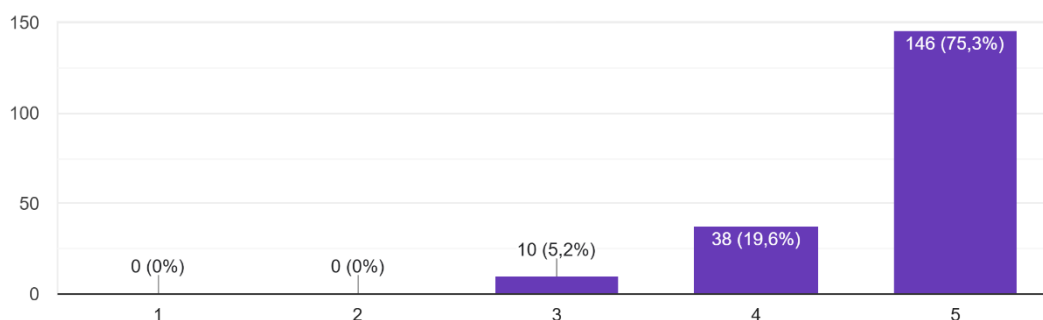
194 απαντήσεις

Σύμφωνα με τις απαντήσεις, τα δύο μεγαλύτερα εμπόδια για την συμμετοχή στη Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων είναι η έλλειψη χρόνου (59,8%), αλλά και η έλλειψη πληροφόρησης (57,7%), πράγμα που καθιστά ιδιαίτερα κρίσιμα δύο από τα έργα του CIRCLE που αφορούν, αντίστοιχα, στη διάγνωση της διάθεσης συμμετοχής στη Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων, καθώς και σε μια καμπάνια ενημέρωσης του πληθυσμού για αυτήν με στόχο την αύξηση της συμμετοχής.

3. Πόσο σημαντική θεωρείτε την ανάπτυξη της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας για την προσέλκυση κοινωνικά ευάλωτων ομάδων στη Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων;

194 απαντήσεις

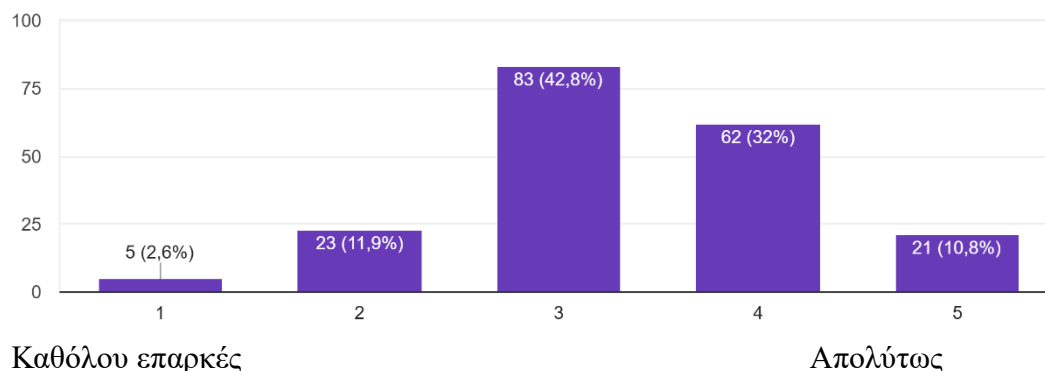
Καθόλου

Απολύτως αναγκαία

Τα $\frac{3}{4}$ εκείνων που απάντησαν θεωρούν απολύτως αναγκαίο ένα ακόμα έργο του CIRCLE, που αφορά στην ενσωμάτωση, στο πλαίσιο της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας, στοιχείων που αποβλέπουν στην προσέλκυση των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων στη Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων.

4. Θεωρείτε ότι το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) είναι επαρκές για τις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς εργασίας;

194 απαντήσεις

Ένα άλλο έργο του CIRCLE αφορά στην επικαιροποίηση και αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας. Η στόχευση αυτή συμβαδίζει με το (57,3%) των απαντήσεων που θεωρούν, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, ότι το συγκεκριμένο περιεχόμενο δεν είναι επαρκές (απαντήσεις 1-3).

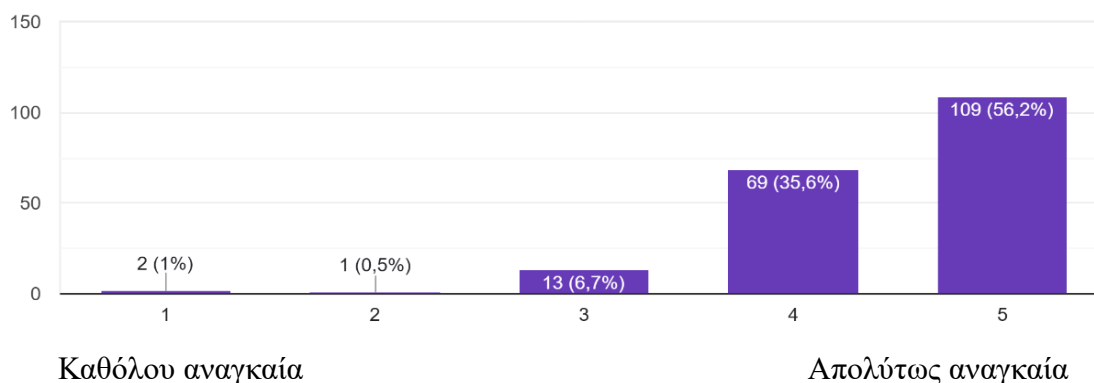
Τέλος, η ευρύτετη πλειοψηφία (91,8%) θεωρεί απολύτως ή πολύ αναγκαία τη θέσπιση μιας διαδικασίας, η οποία αφορά στην πιστοποίηση των προγραμμάτων Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων προκειμένου οι πολίτες να γνωρίζουν ποια από τα προσφερόμενα προγράμματα είναι τα έγκυρα και ποιοτικά.

Προτάσεις

Έγινε ανάλυση περιεχομένου των απαντήσεων στην ερώτηση: «Τι θα προτείνατε στην Εθνική Συντονιστική Επιτροπή του CIRCLE για την ενίσχυση της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην

5. Πόσο αναγκαία θεωρείτε τη θέσπιση μιας ενιαίας διαδικασίας πιστοποίησης των προγραμμάτων Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων;

194 απαντήσεις

Ελλάδα;» [Η Εθνική Συντονιστική Επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους φορέων που είναι αρμόδιοι για την Εκπαίδευση Ενηλίκων, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των κοινωνικών εταίρων.]

Οι περισσότερες προτάσεις επικεντρώνονται στα ακόλουθα.

- Ενίσχυση των θεσμών και διαδικασιών Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ενδεικτικές προτάσεις:

Να ενισχυθούν οι δράσεις μέσω της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά με έναν τρόπο θεσμικό, πιστοποιημένο και διεθνώς αποδεκτό.

Επαναλειτουργία των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ) των Δήμων για την ανάπτυξη προγραμμάτων που ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες της τοπικής κοινότητας.

Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ τοπικών φορέων και εκπαιδευτικών οργανισμών για την ανάπτυξη ευέλικτων, προσβάσιμων προγραμμάτων που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες των ενηλίκων.

- Δημιουργία συνεργειών, με σταθερό και μόνιμο χαρακτήρα, μεταξύ όλων των μορφών φορέων που παρέχουν Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων. Ενδεικτικά:

Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ Υπουργείων, ΟΤΑ και κοινωνικών εταίρων, αποφεύγοντας τις επικαλύψεις αρμοδιοτήτων και αξιοποιώντας τη δομή του CIRCLE ως μόνιμο μηχανισμό συντονισμού.

Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ δημόσιων φορέων, τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωνίας των πολιτών, με στόχο την ανάπτυξη συμπεριληπτικών προγραμμάτων δια βίου μάθησης. Παράλληλα, στήριξη καινοτόμων δράσεων που προάγουν τις δεξιότητες, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών.

Να θεσμοθετηθεί μόνιμος μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ όλων των φορέων.

- Συγκροτημένη ενημέρωση της κοινής γνώμης για τα ποιοτικά προγράμματα Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων ώστε να αυξηθεί η συμμετοχή σε αυτά. Ενδεικτικά:

Οι δράσεις βάσει κριτηρίων θα πρέπει να γίνονται γνωστές και να προβάλλονται (π.χ. με ανακοίνωση σε επιστημονικά περιοδικά ή διημερίδες ή στο site του CIRCLE ή της ΕΕΕΕ).

Να δημιουργηθούν καμπάνιες ενημέρωσης τόσο σε τοπικό όσο και σε πανελλαδικό επίπεδο για τα υπάρχοντα προγράμματα Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων και ανάληψη πρωτοβουλιών από τους καθ' ύλην αρμόδιους για τη δημιουργία και προώθηση σχετικών προγραμμάτων.

Περισσότερη προβολή για προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων. τα οποία να είναι δωρεάν και αν είναι δυνατόν χρηματοδοτούμενα.

- Καθολική ενίσχυση του πεδίου της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων σε όλες τις διαστάσεις του. Ενδεικτικά:

Να πάψει η Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων να αντιμετωπίζεται ως αποσπασματικό ή δευτερεύον πεδίο και να αποκτήσει σταθερό εθνικό σχεδιασμό, πόρους και άξονα 20ετίας. Χωρίς μόνιμες δομές, ουσιαστική τοπική δικτύωση και σοβαρή επιμόρφωση των εκπαιδευτών, κάθε αναφορά σε ενίσχυση θα μένει ρητορική.

Θα πρότεινα την ενίσχυση της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων μέσω ευέλικτων, προσβάσιμων προγραμμάτων που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες κοινωνικές και επαγγελματικές ανάγκες.

Θέσπιση κατάλληλων πολιτικών, ενίσχυση κινήτρων συμμετοχής, δωρεάν προγράμματα σε τοπικό επίπεδο, διασφάλιση ποιότητας προσφερόμενων προγραμμάτων που να ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες.

- Ανάδειξη του ρόλου των εκπαιδευτών ενηλίκων, που είναι κρίσιμης σημασίας για την ποιότητα της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων, καθώς και υποστήριξή τους στην άσκηση των καθηκόντων τους. Ενδεικτικά:

Για να γίνει ποιοτική η εκπαίδευση ενηλίκων χρειαζόμαστε εκπαιδευτές που εφαρμόζουν σύγχρονες διδακτικές μεθόδους με τον εκπαιδευόμενο στο επίκεντρο.

Ενίσχυση των εκπαιδευτών όχι μόνο σε επίπεδο δεξιοτήτων αλλά και ως προς την αξιοποίηση προσεγγίσεων, όπως η μετασχηματίζουσα μάθηση, όπου η τέχνη μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο ανάπτυξης κριτικής σκέψης και στοχασμού.

Είναι σημαντικό να υπάρχει πλαίσιο υποστήριξης με συμμετοχή των εκπαιδευτών σε Ομάδες

Αυτοβοήθειας Ομοτίμων, ομάδες ενδυνάμωσης (αυτογνωσίας και εκπαίδευσης σε ομαδοσυνεργατικές πρακτικές), αξιοποίηση της δυναμικής των ομάδων.

- Μεθοδικές δράσεις και κατάλληλη μεθοδολογία για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, ιδίως των ψηφιακών και εγκάρσιων. Ενδεικτικά:

Δημιουργία ενός Μόνιμου Παρατηρητηρίου Τοπικών Αναγκών Μάθησης, το οποίο θα λειτουργεί υπό την αιγίδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στόχος θα είναι η καταγραφή των κενών σε δεξιότητες ζωής (life skills) σε κάθε περιοχή, ώστε τα προγράμματα Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων να μην είναι οριζόντια, αλλά προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες της κάθε τοπικής κοινωνίας.

Δράσεις, ενημέρωση, παρότρυνση, εμπύχωση και φυσικά καλλιέργεια δεξιοτήτων! (Soft skills, ψηφιακές, επικοινωνιακές, σταδιοδρομίας, πράσινες). Επίσης, οι ενήλικες στις μέρες μας χρειάζονται πρώτιστα μια ανταπόκριση στις ανάγκες τους, θετική αναπλαισίωσή εμπειριών και στοχοθεσία! Τέλος, σίγουρα μια συναισθηματική ενδυνάμωση κρίνεται απαραίτητη.

Σημαντικό ρόλο παίζει και η χρηματοδότηση, καθώς και το άνοιγμα σε νέες δεξιότητες, όπως ο ψηφιακός γραμματισμός και οι οριζόντιες δεξιότητες.

- Ειδικές μνείες έγιναν στην ανάγκη αναβάθμισης και ενίσχυσης των ΣΔΕ. Για παράδειγμα:

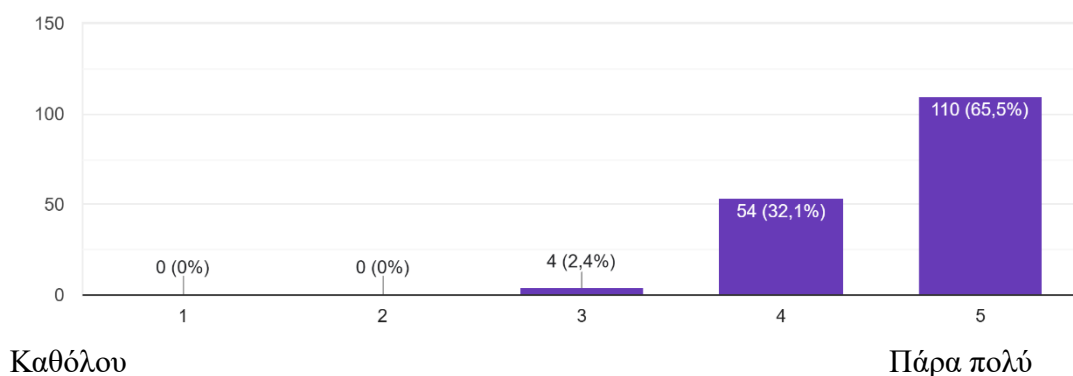
Ενίσχυση των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας με κατάλληλη επιμόρφωση και επιλογή διδασκόντων/στελεχών και με αναδιαμόρφωση και επικαιροποίηση προγραμμάτων.

Ακόμα, είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι 94 άτομα (48,45% όσων απάντησαν) ανταποκρίθηκαν θετικά στην πρόταση εθελοντικής προσφοράς που τους απευθύνθηκε: «Θα θέλατε να συμμετάσχετε σε μια Ομάδα Πρωτοβουλίας για την προώθηση καινοτόμων δράσεων και συνεργειών στο πλαίσιο του CIRCLE για την προώθηση της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων; Αν ναι αφήστε το email σας.» Το ιδιαίτερα υψηλό αυτό ποσοστό υποδηλώνει το θετικό κλίμα που έχει διαμορφωθεί σχετικά με μια συλλογική προσπάθεια ενίσχυσης και αναβάθμισης της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Δεύτερο Μέρος (απάντησαν 168 σύνεδροι)

1. Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από τη συνολική εμπειρία του Συνεδρίου;

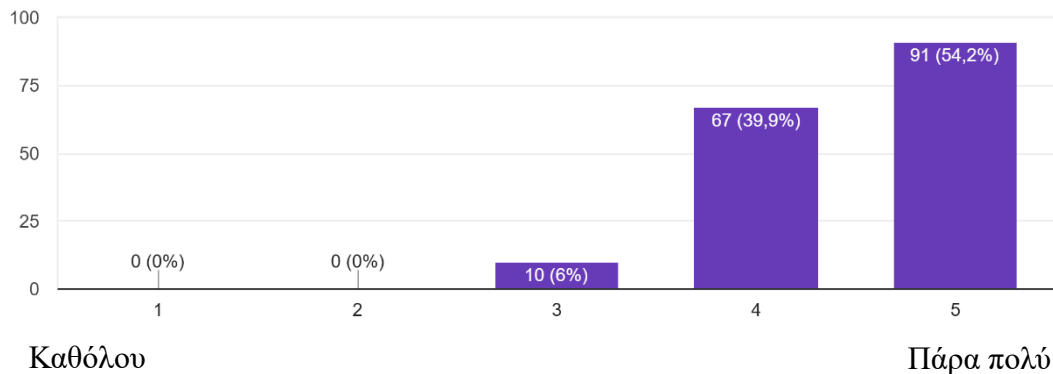
168 απαντήσεις

Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες στο Συνέδριο (97,6%) δήλωσαν πολύ ή πάρα πολύ ικανοποιημένοι από τη διεξαγωγή του.

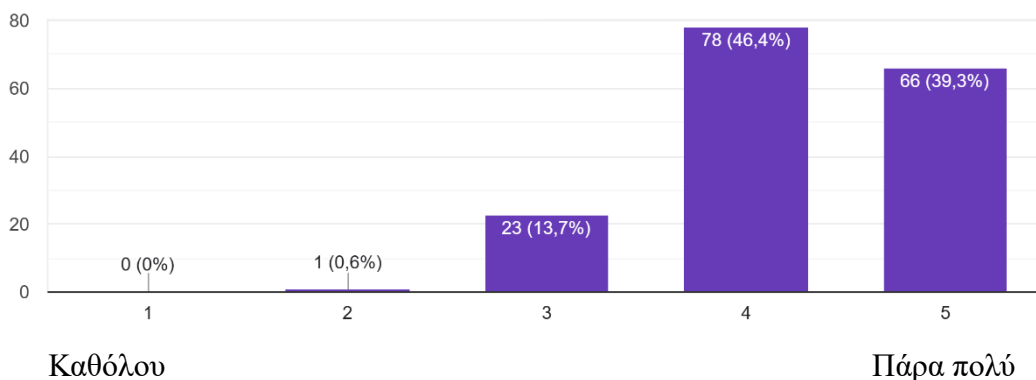
2. Πόσο χρήσιμες θεωρείτε τις Εισηγήσεις/ Πρακτικές που παρουσιάστηκαν για την εφαρμογή τους στο δικό σας εργασιακό πλαίσιο;

168 απαντήσεις

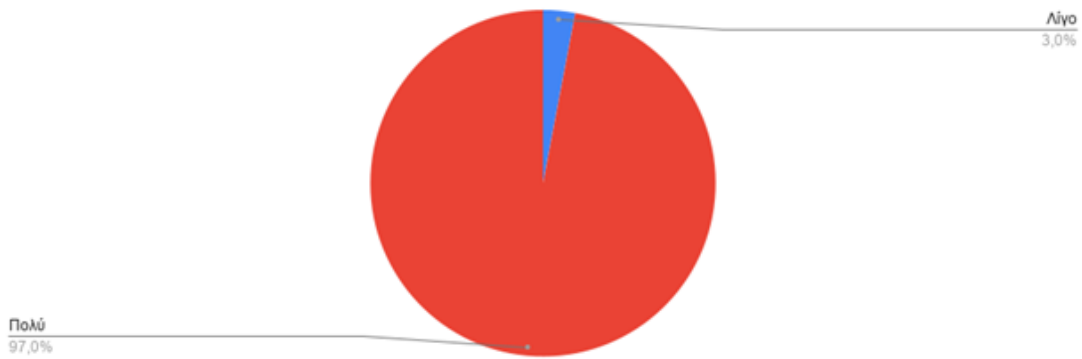
6. Πόσο πιθανό είναι να χρησιμοποιήσετε τα αποτελέσματα / πορίσματα αυτού του Συνεδρίου για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχετε;

168 απαντήσεις

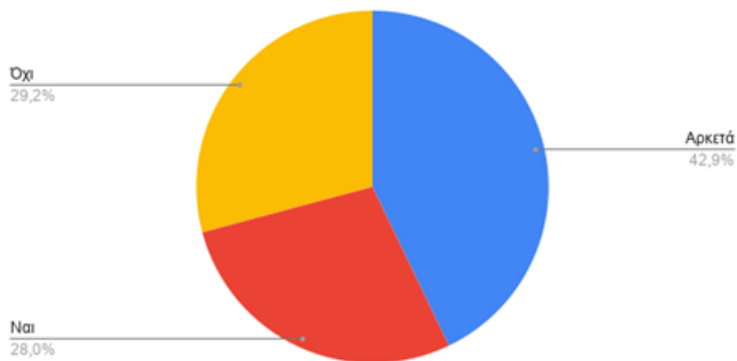
Επίσης, σχεδόν όλοι επισήμαναν ότι οι εισηγήσεις, τα βιωματικά εργαστήρια και τα στρογγυλά τραπέζια που πραγματοποιήθηκαν τους προσέφεραν χρήσιμα εφόδια για σχετικές εφαρμογές στους χώρους εργασίας τους. Μάλιστα, 85,7% θεωρούν ότι αυτά τα εφόδια είναι πολύ η πάρα πολύ πιθανό να τους βοηθήσουν στην αναβάθμιση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που προσφέρουν.

Πιστεύετε ότι οι εισηγήσεις, συζητήσεις κλπ που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια του Συνεδρίου ενισχύουν τη συνεργασία μεταξύ των φορέων της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων;

Σημαντικό είναι ακόμα ότι 97% των συνέδρων θεωρούν ότι οι εργασίες του Συνεδρίου ενίσχυσαν τις συνέργειες στο πεδίο της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων, σηματοδοτώντας έτσι την επίτευξη ενός εκ των βασικών στόχων του Συνεδρίου.

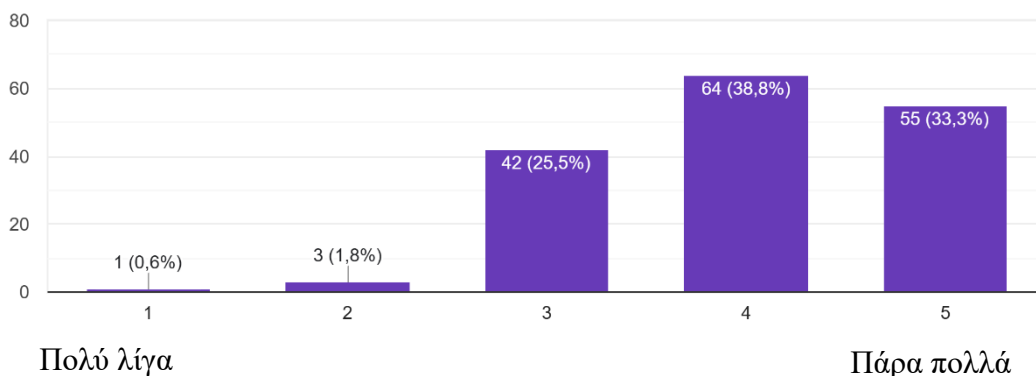
Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, είχατε την ευκαιρία να δικτυωθείτε με άλλους φορείς για μελλοντικές συνέργειες;

Συγκεκριμένα, 70,9% θεωρούν ότι στο πλαίσιο του Συνεδρίου μπόρεσαν να δημιουργήσουν σχέδια μελλοντικών συνεργειών με άλλους συμμετέχοντες.

5. Πιστεύετε ότι το Συνέδριο προσέφερε εναύσματα για την αναβάθμιση των σπουδών στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας;

165 απαντήσεις

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα στα ΣΔΕ, 72,1% των συνέδρων θεωρούν ότι έλαβαν εναύσματα για τους τρόπους με τους οποίους είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί η αναβάθμιση των σπουδών.

Τέλος, ζητήθηκε από τους συνέδρους να εντοπίσουν μια καλή πρακτική που βίωσαν στη διάρκεια

του Συνεδρίου. Ανάμεσα στις πολλές και ενδιαφέρουσες απαντήσεις, επικέντρωση έγινε κυρίως στις ακόλουθες:

- Δημιουργική και κριτικά στοχαστική χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης
- Σύνδεση της εκπαίδευσης ενηλίκων με τον στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης
- Εκπαίδευση ενηλίκων μέσω χρήσης της τέχνης
- Ψυχική ευαισθητοποίηση
- Θεωρία και πρακτική της μετασχηματίζουσας μάθησης
- Η θεατρική τεχνική του Boal

Καταληκτικές σκέψεις

Η Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων αναγνωρίζει πλήρως τη σημασία, χρησιμότητα και ποιότητα των σχολίων και προτάσεων που διατυπώθηκαν, ευχαριστεί θερμά όσους/ες απάντησαν, και δεσμεύεται να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι προσδοκίες τους να γίνουν πραγματικότητα.